

Predmet C-442/19

**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda**

Datum podnošenja:

12. lipnja 2019.

Sud koji je uputio zahtjev:

Hoge Raad der Nederlanden (Nizozemska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

7. lipnja 2019.

Tužitelj:

Stichting Brein

Tuženik:

News-Service Europe BV

Predmet glavnog postupka

Žalba u kasacijskom postupku o odgovornosti društva News-Service Europe BV (u daljnjem tekstu: NSE), bivšem pružatelju *usenet* usluga, za širenje zaštićenih djela preko *usenet*a bez odobrenja nositelja prava čije interese zastupa Stichting Brein.

Predmet i pravni temelj zahtjeva za prethodnu odluku

Tumačenje pojma priopćavanja javnosti u smislu članka 3. stavka 1. Direktive 2001/29/EZ u okviru platforme na kojoj korisnici pregledom grupa za raspravu i/ili jedinstvenim identifikacijskim brojem poruke mogu pronaći i preuzeti zaštićena djela, te povezanosti članka 3. stavka 1. Direktive 2001/29/EZ i članka 14. stavkom 1. Direktive 2000/31/EZ. Članak 267. UFEU-a.

Prethodna pitanja

1. Je li postupanje operatora platforme za *usenet* usluge (kao što je bio NSE) u okolnostima koje su navedene u točkama 1. do 7. i 16. ovog zahtjeva radnja priopćavanja javnosti u smislu članka 3. stavka 1. Direktive 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu (SL 2001., L 167, str. 10.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 119.) (u daljnjem tekstu: Direktiva 2001/29/EZ)?

2. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje (i riječ je o priopćavanju javnosti):

Protivi li se zaključak da je postupanje operatora platforme za *usenet* usluge radnja priopćavanja javnosti u smislu članka 3. stavka 1. Direktive 2001/29/EZ primjeni članka 14. stavka 1. Direktive 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (SL 2000., L 178, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 39., str. 58) (u daljnjem tekstu: Direktiva 2000/31/EZ)?

3. U slučaju niječnog odgovora na prvo ili drugo pitanje (te je načelno moguće pozivanje na izuzeće od odgovornosti u skladu s člankom 14. stavkom 1. Direktive 2000/31/EZ):

Ima li operator platforme za *usenet* usluge, koji pruža usluge u smislu navoda iz točaka 1. do 7. i 16. ovog zahtjeva, aktivnu ulogu koja se na drukčiji način protivi pozivanju na članak 14. stavak 1. Direktive 2000/31/EZ?

4. Može li se operatoru platforme za *usenet* usluge čije je postupanje radnja priopćavanja javnosti te koji se može pozivati na članak 14. stavak 1. Direktive 2000/31/EZ zabraniti nastavak povrede, odnosno može li se protiv njega izdati nalog kojim se premašuju mogućnosti koje se predviđaju člankom 14. stavkom 3. te direktive ili se to protivi članku 15. stavku 1. Direktive 2000/31/EZ?

Navedene odredbe prava Unije

Uvodna izjava 27. i članak 3. stavci 1. i 2. Direktive 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu

Članak 14. stavci 1. i 3. te članak 15. stavak 1. Direktive 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (Direktiva o elektroničkoj trgovini)

Članak 17. stavci 1. i 3. Direktive (EU) 2019/790 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o autorskom pravu i srodnim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu i izmjeni direktiva 96/9/EZ i 2001/29/EZ

Navedena sudska praksa Suda

Presuda od 7. prosinca 2006., SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764

Presuda od 23. ožujka 2010., Google France i Google, spojeni predmeti C-236/08 do C-238/08, EU:C:2010:159

Presuda od 12. srpnja 2011., L'Oréal i dr., C-324/09, EU:C:2011:474

Presuda od 31. svibnja 2016., Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379

Presuda od 26. travnja 2017., Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300

Presuda od 14. lipnja 2017., Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456

Presuda od 7. kolovoza 2018., SNB-REACT, C-521/17, EU:C:2018:639

Navedene nacionalne odredbe

Članak 6:196c, stavci 1., 4. i 5. Burgerlijk Wetboek (Građanski zakonik, u daljnjem tekstu: BW)

Kratak opis činjenica i glavnog postupka

- 1 U skladu s njegovim statutom cilj društva Stichting Brein je borba protiv nezakonitog iskorištavanja elektroničkih medija i podataka te zastupanje interesa nositelja prava na podacima i nositelja prava iskorištavanja.
- 2 NSE upravlja platformom za *usenet* usluge. Nakon presude Rechtbank Amsterdam (Sud u Amsterdamu, Nizozemska) u tom postupku NSE je obustavio svoju djelatnost kao pružatelj *usenet* usluga.
- 3 *Usenet* postoji od 1979. te je dio interneta. *Usenet* je svjetska platforma za dijeljenje obavijesti. Sastoji se od više raspravnih foruma (grupa za raspravu) koje su hijerarhijski podijeljene po temama. Korisnici *useneta* mogu i sami osnovati nove grupe za raspravu. Mogu objavljivati obavijesti u grupu koju izaberu (učitati ili oglasiti). Naslov (*header*) objavljene obavijesti uključuje se u pregled (*overview*) grupe za raspravu i tako je drugi korisnici mogu pronaći u toj grupi za raspravu. Istodobno obavijesti imaju jedinstveni identifikacijski broj poruke koji se stvara automatski kada korisnik objavljuje obavijest. Obavijestima se može pristupiti i preko tog identifikacijskog broja poruke. Korisnici *useneta* stoga obavijestima mogu pristupiti odabirom obavijesti u pregledu grupe za raspravu ili

izravno preko jedinstvenog identifikacijskog broja. Ako žele pronađenu obavijest mogu preuzeti.

- 4 *Usenet* podupire mnogo pružatelja. Kada korisnik određenog pružatelja *usenet* usluga objavi obavijest ona se jednokratno dijeli sa svim ostalim pružateljima *usenet* usluga. Taj postupak se naziva sinkronizacija ili *peering*. Pružatelji *usenet* usluga pohranjuju obavijesti koje prime od vlastitih korisnika na svojim poslužiteljima kao i obavijesti koje prime od ostalih pružatelja *usenet* usluga preko sinkronizacije. Najstarije obavijesti automatski se uklanjaju kako bi se oslobodio prostor za pohranu novih obavijesti. Vrijeme pohrane naziva se i vrijeme zadržavanja. U svibnju 2011. vrijeme zadržavanja je pri NSE-u bilo 400 dana. Zbog sinkronizacije odnosno *peeringa* ponuda je kod svih pružatelja *usenet* usluga u načelu ista. Moguće razlike posljedica su različitih vremena zadržavanja (i eventualno smetnji i postupaka brisanja zbog takozvanog *notice and takedown* postupka, u daljnjem tekstu: postupak NTD).
- 5 *Usenet* se među ostalim upotrebljava za širenje obavijesti koje sadržavaju videozapise odnosno audiozapise ili softver. U tu svrhu binarna datoteka (koja sadržava primjerice igrani film, pjesmu ili igru) enkriptira se pomoću softvera na korisnikovu računalu te se dijeli na mnogo alfanumeričkih obavijesti koje se naposljetku objavljuju na *usenetu*. Obavijesti koje nastaju enkripcijom i dijeljenjem binarne datoteke nazivaju se *binaries*. Te *binaries* drugi korisnici mogu prikupljati i zatim pomoću softvera sastaviti i dekriptirati kako bi se ponovno dobila izvorna binarna datoteka. Softver koji je za to potreban je besplatan i dostupan na internetu. NSE ga ne razvija, ne nudi ni ne isporučuje. Postoje različite tražilice i softverski programi kojima korisnik (pomoću identifikacijskog broja poruke) može na *usenetu* pronaći glazbu ili igrani film po svojem izboru.
- 6 Klijenti društva NSE bili su primjerice pružatelji internetskih usluga koji su u svoje pakete internetskih usluga za potrošače uključili pristup *usenetu*. Klijent je mogao biti i takozvani preprodavatelj koji potrošačima nudi pretplatu koja osigurava izravni pristup poslužiteljima društva NSE. U oba slučaja potrošaču se omogućuje preuzimanje sadržaja s poslužitelja društva NSE. NSE nije održavao izravne poslovne odnose s potrošačima.
- 7 NSE je u određenom trenutku nakon 6. travnja 2009. uveo postupak NTD. U određenom trenutku prije 24. svibnja 2011. uveo je i takozvani *fast track* postupak. Taj postupak određenim strankama daje pravo da izravno uklone nezakonite sadržaje (to jest bez sudjelovanja društva NSE) s poslužitelja društva NSE.
- 8 U ovom postupku Stichting Brein zahtijeva ukratko da se (i) utvrdi da društvo NSE povređuje autorska prava i srodna prava nositelja čije interese zastupa Stichting Brein, (ii) utvrdi da društvo NSE odgovara za štetu nastalu počinjenim povredama, i (iii) ograničeno na *binaries*, naloži prestanak povrede i također buduće suzdržavanje od povrede. Stichting Brein svoje zahtjeve temelji na

činjenici da sam NSE povređuje autorska prava i srodna prava nositelja koje zastupa Stichting Brein te da osim toga nezakonito postupaju time što održava sustav preuzimanja u komercijalne svrhe u okviru kojeg se pohranjuje i distribuira velika količina zaštićenih sadržaja.

- 9 Rechtbank Amsterdam (Sud u Amsterdamu, Nizozemska) prihvatio je zahtjev pod (i) te je izdao nalog naveden pod (iii). Rechtbank (Sud) je odbio zahtjev pod (ii) zbog nedostatka obrazloženja.
- 10 Gerechtshof Amsterdam (Žalbeni sud u Amsterdamu, Nizozemska) ukinuo je presudu Rechtbanka (Sud) te je društvu NSE naložio uvođenje postupka NTD za slučaj da ponovno nastavi s obavljanjem djelatnosti pružatelja *usenet* usluga. U obrazloženju je naveo:
- 11 Stavljanjem korisnicima na raspolaganje sadržaja preko svojih poslužitelja društvo NSE obavlja radnju kojom se zahvaća nova publika. U pogledu prijenosa obavijesti koje objavljuju njegovi vlastiti korisnici drugim pružateljima *usenet* usluga NSE se može pozivati na članak 6:196c stavak 1. BW-a („mere conduit”/„samo prijenosnik informacija”). U okviru pohrane podataka na njegovim poslužiteljima tijekom vremena zadržavanja na NSE se primjenjuje izuzeće od odgovornosti u skladu s člankom 6:196c stavkom 4. BW (*hosting*). Usluge koje pruža NSE isključivo su tehničke, automatske i pasivne naravi. Izuzeće od odgovornosti u skladu s člankom 6:196c BW-a podrazumijeva također da se na izuzeće može pozivati osoba koja ne odgovara već kao počinitelj povrede jer sama povređuje prava drugih time što olakšava povrede trećih osoba. Odluka u smislu zahtjeva za utvrđenje koje je postavio Stichting Brein stoga ne dolazi u obzir. Naime, ti zahtjevi se temelje na pretpostavci da i NSE odgovara kao počinitelj povrede.

Nalog protiv društva NSE ne može se temeljiti na njegovoj odgovornosti kao počinitelja povrede. Međutim, to ne ništa ne mijenja na činjenici da se s obzirom na odredbu iz članka 6:196c stavka 5. BW-a može izdati nalog ili zabrana. U nalogu za prestanak povrede koji je donio Rechtbank (Sud) pogrešno je ocijenjena uloga društva NSE kao pružatelja usluge preko koje je počinjena povreda; riječ je o situaciji koja je složenija od uloge počinitelja povrede te za koju su prikladni nalozi druge vrste (presuda od 12. srpnja 2011., L’Oréal i dr., C-324/09, EU:C:2011:474). Naime, taj nalog sadržava opću obvezu društva NSE da prati informacije koje prenosi i pohranjuje što se protivi članku 15. Direktive 2000/31/EZ. Prikladna mjera bio bi nalog za uvođenje NTD postupka.

Bitni argumenti stranaka glavnog postupka

- 12 Stichting Brein smatra da NSE povređuju isključiva prava autora koje ono zastupa priopćavanjem javnosti njihovih djela u smislu članka 3. stavka 1. Direktive 2001/29/EZ. Žalbom u kasacijskom postupku Stichting Brein ističe da Gerechtshof (Žalbeni sud) pogrešno nije utvrdio da je društvo NSE imalo aktivnu ulogu u pogledu obavijesti koje je pohranjivalo, naime u smislu da mu podaci koje

je pohranjivao bili poznati odnosno da je imao kontrolu nad tim podacima. U tom kontekstu upućuje na to da je pogrešna tvrdnja *Gerechtshofa* (Žalbeni sud) da su usluge društva NSE isključivo tehničke, automatske i pasivne naravi, odnosno da nije dovoljno (logično) obrazloženo u kontekstu njegova stajališta da je NSE obavljao radnju kojim se zahvatila nova publika.

- 13 *Stichting Brein* nadalje smatra da *Gerechtshof* (Žalbeni sud) pogrešno nije utvrdio da postoji povreda kada je postupanje pružatelja usluge kao što je NSE radnja priopćavanja javnosti (od čega polazi *Gerechtshof* (Žalbeni sud)) te da se u tom slučaju pozivanje na članak 6:196c BW-a ne protivi odluci u smislu zahtjeva za utvrđenje i nalogu za prestanak.
- 14 NSE smatra da je u smislu uvodne izjave 27. Direktive 2001/29/EZ svojom platformom za *usenet* usluge samo opkrbljivao materijalnim uređajem za priopćavanje te da stoga nije sam priopćavao javnosti. To proizlazi iz utvrđenja *Gerechtshofa* (Žalbeni sud) da su njegove usluge samo tehničke, automatske i pasivne naravi. Ističe da je pogrešno stajalište *Gerechtshofa* (Žalbeni sud) da je priopćavao javnosti, odnosno da nije logično obrazloženo.
- 15 NSE smatra da je u skladu s člankom 6:196c stavkom 4. BW-a (kojim je u nizozemsko zakonodavstvo prenesen članak 14. Direktive 2000/31/EZ) izuzet od svake odgovornosti.

Kratki pregled razloga zahtjeva za prethodnu odluku

- 16 Nesporno je da su aktivnostima društva NSE javnosti bez odobrenja nositelja prava na raspolaganje stavljena zaštićena djela jer barem dio *binariesa* sadržava materijale kojim se povređuju njihova prava. Postavlja se pitanje je li postupanje društva NSE priopćavanje javnosti u smislu članka 3. stavka 1. Direktive 2001/29/EZ, osobito pružanjem platforme putem koje korisnici *useneta* pregledom grupa za raspravu i/ili jedinstvenim identifikacijskim brojem poruke mogu pronaći i preuzeti zaštićena djela. Nadalje valja razjasniti protivi li se postupanje društva NSE primjeni članka 14. stavka 1. Direktive 2000/31/EZ i stoga članka 6:196c stavka 4. BW-a.
- 17 Iz same Direktive 2001/29/EZ nije jasno što treba smatrati „priopćavanjem javnosti”. Pritom je riječ o autonomnom pojmu prava Unije koji u skladu s uvodnom izjavom 23. te direktive valja široko tumačiti. Samo opskrba materijalnim uređajem za priopćavanje nije sama po sebi priopćavanje u smislu ove Direktive (uvodna izjava 27.). Sud smatra da nije riječ o pukoj opskrbi materijalnim uređajem za priopćavanje u slučaju prodaje multimedijskog preglednika u koji su prethodno instalirani add-on programi dostupni na internetu koji sadržavaju hiperpoveznice na internetske stranice slobodno dostupne javnosti na kojima su bez pristanka nositelja autorskih prava stavljena na raspolaganje javnosti njima zaštićena djela. U tom slučaju valja potvrditi postojanje priopćavanja javnosti (presuda od 26. travnja 2017., *Stichting Brein*, C-527/15, EU:C:2017:300). Čak i u slučaju internetske platforme za dijeljenje datoteka *The*

Pirate Bay ne može se polaziti od toga da se njome samo „opskrbljuje” materijalnim uređajem za priopćavanje. Naime, ta platforma provodi indeksaciju *torrent* datoteka, slijedom čega korisnici navedenih platformi za razmjenu mogu lako lokalizirati i preuzeti djela na koja upućuju te *torrent* datoteke. Operateri The Pirate Bay priopćavaju javnosti jer indeksacijom metapodataka koji se odnose na zaštićena djela i omogućavanjem sredstva za pretraživanje, omogućuju korisnicima te platforme da lokaliziraju djela i da ih dijele (presuda od 14. lipnja 2017., Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456).

- 18 U skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda izuzeće od odgovornosti koje je utvrđeno u članku 14. stavku 1. Direktive 2000/31/EZ obuhvaća samo slučajeve u kojima je aktivnost davatelja usluga informacijskog društva samo tehničke, automatske i pasivne naravi što podrazumijeva da spomenuti davatelji nisu upoznati s informacijama koje pohranjuju primatelji njihovih usluga niti imaju kontrolu nad njima. Suprotno tomu, izuzeće se ne primjenjuje ako je davatelj usluga informacijskog društva imao aktivnu ulogu.
- 19 Direktiva (EU) 2019/790 sadržava novo uređenje o priopćavanju javnosti u vezi s internetskim uslugama za dijeljenje autorskim pravom zaštićenih djela ili drugih predmeta zaštite i o pretpostavkama pod kojima pružatelj takvih usluga ne odgovara za neovlašteno priopćavanje javnosti (članak 17.). Međutim, nije jasno je li to uređenje i u kojoj mjeri novo pravo i kako to treba ocijeniti u okviru prava koje se primjenjivalo prije stupanja na snagu tog uređenja.
- 20 Hoge Raad (Vrhovni sud, Nizozemska) smatra da postoje dvojbe o tome kako treba odgovoriti na pitanje je li društvo NSE priopćavalo javnosti. S jedne strane, Gerechtshof (Žalbeni sud) je zaključio da su usluge društva NSE u potpunosti tehničke, automatske i pasivne naravi. U tom pogledu ne može se isključiti da treba odlučiti da društvo NSE samo opskrbljuje materijalnim uređajem u smislu uvodne izjave 27. Direktive 2001/29/EZ. S druge strane, činjenica je da je djelovanjem društva NSE javno omogućen pristup zaštićenim djelima bez odobrenja nositelja prava. Naime, društvo NSE je korisnicima platforme omogućilo pronalaženje i preuzimanje tih djela preko pregleda grupa za raspravu i/ili jedinstvenog identifikacijskog broja poruke.
- 21 Budući da pojam „priopćavanje javnosti” treba široko tumačiti, ne može se isključiti da postupanje društva NSE treba smatrati priopćavanjem javnosti u smislu članka 3. stavka 1. Direktive 2001/29/EZ. Na to se odnosi prvo pitanje.
- 22 U slučaju da na prvo pitanje treba potvrdno odgovoriti, postavlja se pitanje protivi li se utvrđenje da je postupanje društva NSE priopćavanje javnosti u smislu članka 3. stavka 1. Direktive 2001/29/EZ primjeni članka 14. stavka 1. Direktive 2000/31/EZ. Na to se odnosi drugo pitanje.
- 23 Moguće je da se člankom 14. stavkom 1. Direktive 2000/31/EZ treba ograničiti odgovornost pružatelja usluge smještaja informacija na poslužitelju, neovisno o tome postoji li priopćavanje javnosti u smislu članka 3. stavka 1. Direktive

2001/29/EZ. Međutim, moguće je također da već u slučaju kada je nesporno da je postupanje društva NSE priopćavanje javnosti treba zaključiti da je imao aktivnu ulogu koja sprječava pozivanje na članak 14. stavak 1. Direktive 2000/31/EZ.

- 24 U slučaju da na prvo ili drugo pitanje treba niječno odgovoriti, postavlja se pitanje je li NSE pružanjem svojih usluga imao aktivnu ulogu koja se na drukčiji način protivi primjeni članka 14. stavka 1. Direktive 2000/31/EZ. Na to se odnosi treće pitanje.
- 25 Ako se odluči da je postupanje društva NSE priopćavanje javnosti te da se istodobno može pozivati na izuzeće od odgovornosti u skladu s člankom 14. stavkom 1. Direktive 2000/31/EZ, valja odgovoriti na pitanje može li se društvu NSE – kao počinitelju povrede – naložiti prestanak povrede i također buduće suzdržavanje od povrede, odnosno izdati druga zabrana koja premašuje mogućnosti koje su predviđene člankom 14. stavkom 3. Direktive 2000/31/EZ. Na to se odnosi četvrto pitanje.
- 26 U presudi L'Oréal i drugi navodi se da nalog protiv počinitelja povrede logično sadržava zabranu nastavka povrede, dok je situacija pružatelja usluge putem koje je počinjena povreda složenija te je prikladna za naloge drukčije vrste (t. 129.). Člankom 14. stavkom 3. Direktive 2000/31/EZ uređuje se da taj članak ne utječe na mogućnost suda ili upravne vlasti da u skladu s pravnim sustavom države članice od davatelja usluga zahtijeva okončanje ili sprečavanje prekršaja. Međutim, članak 15. Direktive 2000/31/EZ državama članicama zabranjuje uvođenje opće obveze za davatelje usluga u smislu članka 14. da prate informacije koje pohranjuju niti opće obveze da aktivno traže činjenice ili okolnosti koje bi ukazivale na protuzakonite aktivnosti.